

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 241

гр. София, 16.04. 2020 г.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, Четвърто гражданско отделение, в закрито заседание на двадесет и шести март през две хиляди и двадесета година, в състав:
ПРЕДСЕДАТЕЛ: АЛБЕНА БОНЕВА
ЧЛЕНОВЕ: БОЯН ЦОНЕВ
ЛЮБКА АНДОНОВА

като разгледа, докладваното от съдия Боян Цонев, гр. дело № 4100 по описа за 2019 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производство по чл. 288 от ГПК.

Образувано е по касационна жалба на ответниците И. М. Б. и Ж. С. Б. срещу решение № 343/26.07.2019 г., постановено по възз. гр. дело № 330/2019 г. на Плевенския окръжен съд. С обжалваното въззивно решение, като са потвърдени първоинстанционното решение № 297/18.02.2019 г. и определение № 1360/01.04.2019 г. по гр. дело № 1718/2018 г. на Плевенския районен съд, е постановено следното: I) уважени са предявените от ищците Р. Т. С. и Г. Т. Н. обективно кумулативно съединени искове, както следва: 1) иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 3, във вр. с чл. 44, с чл. 37 от ЗЗД и с чл. 576 от ГПК срещу всички ответници по делото: С. Г. К., Р. И. Т., В. Н. Д., Е. Д. Д. и жалбоподателите И. и Ж. Б., като е прогласена нищожността, поради неспазване на предписаната от закона форма, на пълномощно с нотариална заверка на подписа с рег. № 2/12.02.2013 г. и на съдържанието с посочен рег. № 2-А/12.02.2013 г., с упълномощител Й. Д. Н. – наследодателка на ищците, починала на 15.03.2017 г., и пълномощник – ответникът К.; 2) иск с правно основание чл. 42, ал. 2 от ЗЗД срещу ответниците В. и Е. Данаилови, като е установена недействителността, като сключен от представител без представителна власт, на договор за продажба, обективиран в нотариален акт № ... г., том ..., рег. № ..., нот. дело № ... г. на нотариус с рег. № ..., с предмет залесена територия, съставляваща имот № ... с площ ... дка в м. „С...“ в землището на [населено място], общ. Долна Митрополия, с продавач наследодателката на ищците и купувачи ответниците Данаилови; 3) иск с правно основание чл. 108 от ЗС срещу ответниците Данаилови, като е признато за установено спрямо тях, че двамата ищци са собственици, в качеството им на наследници при равни права на Й. Н., на горепосочения недвижим имот, и ответниците Д. са осъдени да предадат на ищците владението върху този имот; 4) иск с правно основание чл. 42, ал. 2 от ЗЗД срещу ответниците Р. Т. и жалбоподателите Б., като е установена недействителността, като сключен от представител без представителна власт, на договор за продажба, обективиран в нотариален акт № .. г., том .., рег. № ..., нот. дело № ... г. на нотариус с рег. ..., с предмет следните земеделски имоти: нива, съставляваща имот № .. с площ 5 дка в м. „Л. к.“; нива, съставляваща имот № ... с площ ... дка в м. „К. к.“; нива, съставляваща имот № ... с площ ... дка в м. „М.“; и нива, съставляваща имот № ... с площ ..дка в м. „Г. л.“, всички находящи се в землището на [населено място], общ. Долна Митрополия, с продавач наследодателката на ищците и купувач ответницата Т.; 5) иск с правно основание чл. 108 от ЗС срещу ответниците-касатори Б., като е признато за установено спрямо тях, че двамата ищци са собственици, в качеството им на наследници при равни права на Й. Н., на горепосочените четири недвижими имота – ниви, и ответниците-касатори Б. са осъдени да предадат на ищците владението върху тези имоти; II) отхвърлен е предявеният от ищеца Н. срещу ответника К. иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 2, във вр. с чл. 44 от ЗЗД за прогласяване нищожността, поради липса на съгласие, на горепосоченото пълномощно; III) прекратено е частично производството по делото, на основание чл. 232 от ГПК –

поради оттегляне на предявения от ищцата С. срещу ответника К. иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 2, във вр. с чл. 44 от ЗЗД за прогласяване нищожността, поради липса на съгласие, на горепосоченото пълномощно; и IV) присъдени са разноските по делото. При извършената служебна проверка настоящият съдебен състав намира, че касационната жалба на ответниците И. и Ж. Б. е процесуално недопустима в частта ѝ срещу следните части на въззивното решение: частта, с която са уважени предявените от двамата ищци срещу ответниците Д. искове с правни основания чл. 42, ал. 2 от ЗЗД и чл. 108 от ЗС; частта, с която е отхвърлен предявеният от ищеца Н. срещу ответника К. иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 2, във вр. с чл. 44 от ЗЗД; и частта, с която е прекратено частично производството по делото, поради оттеглянето на предявения от ищцата С. срещу ответника К. иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 2, във вр. с чл. 44 от ЗЗД. Двата жалбоподатели не са ответници по тези искове, поради което не са процесуално легитимирани да обжалват, и нямат правен интерес от обжалването на въззивното решение в частта му, постановена по отношение на тези искове. По тези съображения, подадената касационна жалба следва да се остави без разглеждане в посочената част, като касационното производство по делото следва да се прекрати в същата част.

В останалата ѝ част касационната жалба е процесуално допустима – подадена е в срок от процесуално легитимирани за това лица срещу подлежаща на касационно обжалване част от въззивното решение. В жалбата се поддържат оплаквания и доводи за неправилност на обжалваното решение, поради нарушение на материалния и процесуалния закон и необоснованост – касационни основания по чл. 281, т. 3 от ГПК.

В изложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 от ГПК на жалбоподателите Б., като общи основания за допускане на касационното обжалване по чл. 280, ал. 1 от ГПК, са формулирани следните правни въпроси: 1) налице ли е нищожност на формата при липса на отразяване в регистърната книга на кметство [населено място], че се заверява подпис и съдържание, описано под № 2/12.02.2013 г., от Й. Д. Н.; и налице ли е технически пропуск, и отразява ли се той на нищожността на формата за действителност, при положение, че върху самото пълномощно са поставени съответните подпис, печат и щемпели, че се удостоверяват нотариални заверки на подпис и съдържание, и същото съдържа необходимите реквизити; 2) задължително ли е и прилага ли се по аналогия Наредба № 32/29.01.1997 г. за служебните архиви на нотариусите и нотариалните кантори (Нар. № 32/29.01.1997 г. за САННК), и въвежда ли се единен държавен стандарт относно два вида книги, които следва да се водят от лицата по чл. 83 от ЗННД, без да са нотариуси – книга за нотариалните удостоверявания и специална книга, в която се подреждат документите със заверено съдържание; и 3) липсата на специална книга, в която се подреждат документите, отразява ли се на формата на упълномощаването, след като върху самия частен документ са положени съответните подписи, печат и щемпели и саморъчно изписан текст с надписи от кмета за удостоверяване на подпис и съдържание едновременно. Жалбоподателите сочат допълнителното основание за допускане на касационното обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 3 от ГПК, като твърдят, че тези въпроси са от значение за точното прилагане на закона и за развитието на правото, но без да излагат каквито и да било съображения в тази насока. В изложението се сочи и основанието за допускане на касационното обжалване по чл. 280, ал. 2, предл. 3 от ГПК, като се поддържа очевидна неправилност на обжалваното решение. В тази връзка са преповторени и доразвити оплакванията и доводите от касационната жалба, че въззивният съд неправилно е уважил обуславящия иск за нищожност на процесното пълномощно поради неспазване на предписаната от закона форма.

Ответниците по касационната жалба – ишците Р. С. и Г. Н., в отговора си излагат съображения и доводи, да не се допуска касационното обжалване, както и за неоснователност на жалбата.

По делото е установено следното относно заверките, отразени върху процесното пълномощно от 12.02.2013 г., с което наследодателката на ишците Й. Н. упълномощава ответника К. за продажбата на процесните имоти: Върху щемпел от правоъгълен печат е

отразено, че подписаният И. С. Д., изпълняващ длъжността кмет на [населено място], извършващ нотариална дейност, е удостоверил, че подписът в пълномощното е положен от Й. Д. Н., отбелязан с рег. № 2/12.02.2013 г. в книгата за нотариалните заверки. Под това удостоверяване надлежно са положени подпис на кмета и печат на кметството. След горното удостоверяване на подписа на упълномощителката, следва изписан на ръка текст за удостоверяване съдържанието на пълномощното, като е отразено, че на 12.02.2013 г. кметът на [населено място] – И. С. Д., извършващ нотариална дейност, удостоверява съдържанието на представеното му пълномощно от страна на Й. Д. Н., вписано под № 2-А, том I, акт № 2. Съдът е констатирал, че след това удостоверяване няма положен подпис и печат от страна на кмета; има положени втори печат и подпис, но над текста – успоредно с първия печат и подпис, като съдът е приел, че безспорно (несъмнено) те се отнасят до заверката на подписа. Установено е и че в книгата за нотариалните заверки, водена от кметството, няма отразяване на заверка на съдържание на пълномощно с рег. № 2-А от дата 12.02.2013 г.

При така установените обстоятелства, въззивният съд е споделил изводите на първата инстанция, че предвид разпоредбите на чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от Нар. № 32/29.01.1997 г. за САННК, в случая не е налице валидно заверяване на съдържанието на процесното пълномощно чрез поставяне на подпис и печат от длъжностното лице – след текста или на алонж, което е самостоятелно основание за нарушение на предписаната от закона форма за валидност на пълномощното по чл. 37 от ЗЗД, въз основа на което се сключва договор в нотариална форма, респ. – налице е нищожност на упълномощаването, обективизирано в процесното пълномощно от 12.02.2013 г., поради неспазване на формата за действителност.

Наред с горното – в отговор на оплакванията и доводите във въззивната жалба на касаторите, окръжният съд е изложил и съображения, че Нар. № 32/29.01.1997 г. за САННК въвежда единен държавен стандарт за воденето на два вида книги от лицата по чл. 83 от ЗННД, извършващи нотариална дейност без да са нотариуси, а именно – книга за нотариалните удостоверявания и специална книга, в която се подреждат документите със заверено съдържание, каквато не е водена при кметството в [населено място]. В тази връзка съдът е изтъкнал и че правилата, въведени от Общинския съвет – [населено място] следва да са съобразени със ЗННД и Нар. № 32/29.01.1997 г. за САННК, за да се осъществява законосъобразно дейността на лицата по чл. 83 от ЗННД.

В заключение въззивният съд отново е приел, че установената по делото липса на нотариална заверка на съдържанието на процесното пълномощно от 12.02.2013 г., води до нищожност на упълномощаването поради липса на форма за действителност – в нарушение на чл. 37 от ЗЗД, изискващ в случая едновременно нотариално удостоверяване на подписа и съдържанието. Предвид този резултат по обуславящия иск, окръжният съд е споделил крайните изводи на първата инстанция за основателност и на обусловените иски по чл. 42, ал. 2 от ЗЗД и по чл. 108 от ЗС за недействителност на процесната продажба поради липса на представителна власт и за реивиндикацията на процесните имоти.

Видно от гореизложеното, решаващият извод на въззивния съд (а и на първоинстанционния) за уважаването на обуславящия иск за прогласяване нищожността на процесното пълномощно поради неспазване на предписаната от закона форма, е основан на констатациите и съображенията на съда за липсата на извършена заверка на съдържанието на пълномощното, каквато не е надлежно отразена върху самото него като документ, тъй като липсва подпис на длъжностното лице, следващ и удостоверяващ тази заверка. Формулираните в изложението на жалбоподателите правни въпроси не са от обуславящо значение за този решаващ извод на въззивния съд по делото, а са относими единствено към допълнително развитите и несъществени негови съображения относно надлежното отразяване на заверката в нотариалните книги, които следва да се водят съгласно Нар. № 32/29.01.1997 г. за САННК. При това положение, тези въпроси са без

значение за изхода на материалноправния спор по делото, тъй като каквито и отговори да бъдат дадени по тях, те не биха могли да обусловят промяна на решаващия извод на въззивния съд, респ. – и на крайния резултат по делото. Само по себе си несъгласието на касаторите с решаващия правен извод на въззивния съд, изразено във формулировката на въпросите, които изхождат от постановката, че заверката на съдържанието била надлежно удостоверена върху самото пълномощно като документ – хипотеза, обратна на установената по делото, също не съставлява основание по чл. 280, ал. 1 от ГПК за допускане на касационното обжалване (в този смисъл са и задължителните указания и разяснения, дадени с т. 1 от ТР № 1/19.02.2010 г. на ОСГТК на ВКС).

Оплакванията и доводите на жалбоподателите за очевидна неправилност, също не са насочени срещу обуславящия изхода на делото, решаващ извод на въззивния съд за липса на извършена заверка на съдържанието на процесното пълномощно, която да е надлежно отразена върху самото него като документ, поради което не е налице и това основание по чл. 280, ал. 2, предл. 3 от ГПК за допускане на касационното обжалване.

Мотивиран от гореизложеното, Върховният касационен съд, състав на Четвърто гражданско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ касационната жалба на И. М. Б. и Ж. С. Б. срещу решение № 343/26.07.2019 г., постановено по възз. гр. дело № 330/2019 г. на Плевенския окръжен съд, в следните части: частта, с която са уважени предявените от Р. Т. С. и Г. Т. Н. искове срещу В. Н. Д. и Е. Д. Д., както следва: иск с правно основание чл. 42, ал. 2 от ЗЗД, като е установена недействителността на договор за продажба, обективиран в нотариален акт № ... г., том ..., рег. № ..., нот. дело № ... г. на нотариус с рег. № ..., с предмет залесена територия, съставляваща имот № ... с площ ... дка в м. „С...“ в землището на [населено място], общ. Долна Митрополия, и иск с правно основание чл. 108 от ЗС за ревиндикацията на този имот; частта, с която е отхвърлен предявеният от Г. Т. Н. срещу С. Г. К. иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 2, във вр. с чл. 44 от ЗЗД за прогласяване нищожността, поради липса на съгласие, на пълномощно с нотариална заверка на подписа с рег. № 2/12.02.2013 г. и на съдържанието с посочен рег. № 2-А/12.02.2013 г., с упълномощител Й. Д. Н. и пълномощник С. Г. К.; и частта, с която частично е прекратено производството по делото поради оттеглянето на предявения от Р. Т. С. срещу С. Г. К. иск с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 2, във вр. с чл. 44 от ЗЗД за прогласяване нищожността, поради липса на съгласие, на същото пълномощно; като ПРЕКРАТЯВА в същите части производството по гр. дело № 4100/2019 г. по описа на Върховния касационен съд, Четвърто гражданско отделение.

НЕ ДОПУСКА касационното обжалване на решение № 343/26.07.2019 г., постановено по възз. гр. дело № 330/2019 г. на Плевенския окръжен съд, в останалата част.

Определението – в частта, с която касационната жалба частично се оставя без разглеждане и частично се прекратява касационното производство по делото, подлежи на обжалване с частна жалба пред друг състав на Върховния касационен съд в едноседмичен срок от съобщаването на определението с връчване и на препис от него, а в останалата част определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: